
PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0405

Zodpovednosť spoločností za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách (2015/2315(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv (VDĽP) so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a ostatné zmluvy a nástroje OSN týkajúce sa ľudských práv, najmä na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktoré boli prijaté v New Yorku 16. decembra 1966,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach,
- so zreteľom na článok 47 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na články 2, 3, 8, 21 a 23 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ),
- so zreteľom na články 81, 82, 83, 114, 208 a 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na strategický rámec pre ľudské práva a demokraciu EÚ, ktorý Rada pre zahraničné veci prijala 25. júna 2012¹, a na akčný plán pre ľudské práva a demokraciu na roky 2015 – 2019, ktorý Rada prijala 20. júla 2015²,
- so zreteľom na usmernenia Európskej únie o ľudských právach,
- so zreteľom na svoje uznesenia o prípadoch porušovania ľudských práv a zásad demokracie a právneho štátu,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2015 o Výročnej správe o ľudských právach a demokracii vo svete v roku 2014 a politike Európskej únie v tejto oblasti³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2015 o výročnej správe o ľudských právach

---

¹ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11855-2012-INIT/sk/pdf>

² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/sk/pdf>

³ Prijaté texty, P8_TA(2015)0470.

a demokracii vo svete v roku 2013 a politike Európskej únie v tejto oblasti¹,

- so zreteľom na svoje uznesenie z 8. októbra 2013 o korupcii vo verejnom a súkromnom sektore: vplyv na ľudské práva v tretích krajinách²,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. februára 2013 o podnikovej sociálnej zodpovednosti: zodpovedné a transparentné správanie podnikov a udržateľný rast³,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. februára 2013 o podnikovej sociálnej zodpovednosti: podpora záujmov spoločnosti a cesta k udržateľnej a inkluzívnej obnove⁴,
- so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva 26/9 z 26. júna 2014, v ktorej Rada pre ľudské práva (UNHRC) vyzýva na vytvorenie otvorenej medzivládnej pracovnej skupiny, ktorej úlohou by bolo vypracovať medzinárodný právne záväzný nástroj týkajúci sa nadnárodných spoločností a iných podnikov v súvislosti s ľudskými právami,
- so zreteľom na hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv OSN, revidované usmernenia Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) o nadnárodných podnikoch, trojstranné vyhlásenie Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky, rámec Medzinárodnej integrovanej rady pre podávanie správ (IIRC), desať zásad globálneho paktu OSN a na normu ISO 26000 – „usmernenia pre oblasť sociálnej zodpovednosti“ a užívateľskú príručku pre európske MSP týkajúcu sa usmernení ISO 26000 pre oblasť sociálnej zodpovednosti Európskeho úradu remesiel, živností a malých a stredných podnikov pre normalizáciu;
- so zreteľom na projekt Realizácia dlhodobej hodnoty pre spoločnosti a investorov, ktorý sa v súčasnosti vykonáva v rámci iniciatívy OSN Zásady zodpovedného investovania a globálneho paktu OSN (Global Compact),
- so zreteľom na odporúčanie Rady Európy členským štátom o ľudských právach a podnikaní prijaté 2. marca 2016,
- so zreteľom na oznámenie Komisie o obnovení stratégie EÚ na roky 2011 – 2014 (COM(2011)0681) a na zelenú knihu Komisie s názvom Podpora európskeho rámca pre sociálnu zodpovednosť podnikov (COM(2011)0366) a na vymedzenie sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré sa v nej uvádza, ako aj následné oznámenia z rokov 2006 a 2011,
- so zreteľom na exteritoriálne záväzky, ktoré pre štáty vyplývajú z maastrichtských zásad,
- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,

---

¹ Ú. v. EÚ C 316, 30.8.2016, s. 141.

² Ú. v. EÚ C 181, 19.5.2016, s. 2.

³ Ú. v. EÚ C 24, 22.1.2016, s. 28.

⁴ Ú. v. EÚ C 24, 22.1.2016, s. 33.

- so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A8-0243/2016),
- A. keďže EÚ je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám; a keďže jej činnosť na medzinárodnej scéne (vrátane jej obchodnej politiky) sa riadi týmito zásadami;
  - B. keďže hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv OSN sa vzťahujú na všetky štáty a všetky obchodné podniky, či už nadnárodné alebo iné, bez ohľadu na ich veľkosť, sektor, miesto podnikania, vlastníctvo a štruktúru, pričom účinné kontrolné a sankčné mechanizmy sú v celosvetovom uplatňovaní hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv aj naďalej výzvou; keďže vo svojom uznesení zo 6. februára 2013 Európsky parlament upozornil na osobitný charakter MSP, ktorý by mali politiky v oblasti SZP náležite zohľadňovať, a na potrebu flexibilného prístupu SZP prispôbeného ich potenciálu;
  - C. keďže v rámci iniciatívy OSN Global Compact¹, ktorá obsahuje desať zásad, sa od nadnárodných spoločností vyžaduje, aby tieto zásady prijali do svojej sféry vplyvu, podporovali ich a ustanovili ako súbor hlavných hodnôt v oblasti ľudských práv, pracovných noriem, životného prostredia a boja proti korupcii, ku ktorým sa zaviazu a ktoré dobrovoľne začlenia do svojich obchodných činností;
  - D. keďže podniky sú jedným z hlavných subjektov hospodárskej globalizácie, finančných služieb a medzinárodného obchodu a musia dodržiavať všetky platné právne predpisy, medzinárodné zmluvy a ľudské práva; keďže obchod a ľudské práva sa môžu navzájom podporovať a keďže podnikateľská sféra, ktorá je povinná dodržiavať ľudské práva, tiež môže zohrávať dôležitú úlohu tým, že ponúkne pozitívne podnety v oblasti ľudských práv, demokracie, environmentálnych noriem a sociálnej zodpovednosti podnikov;
  - E. keďže tieto obchodné podniky však môžu niekedy spôsobovať porušovanie ľudských práv alebo k nemu prispievať a môžu ovplyvňovať práva zraniteľných skupín, ako sú menšiny, domorodé obyvateľstvo, ženy a deti, či prispievať k environmentálnym problémom;
  - F. keďže porušovania ľudských práv zo strany korporácií predstavujú celosvetový problém a keďže všetky spoločnosti vo svete majú povinnosť dodržiavať ľudské práva, pričom európske inštitúcie majú zároveň prvoradú povinnosť regulovať zodpovednosť korporácií, ktoré majú väzby s EÚ;
  - G. keďže mnoho korporácií pôsobiacich na medzinárodnej úrovni, či už európskych alebo nie, ktoré pôsobia v tretích krajinách, má sústredené významné podnikateľské činnosti alebo sídlo v Európe, a/alebo je vo vlastníctve európskych korporácií, má majetok alebo tovar v Európe alebo riadi iné korporácie v Európe alebo prijíma investície alebo využíva finančné služby inštitúcií v Európe; keďže globalizácia a technologický rozvoj viedli korporácie k zadávaniu činností miestnym dodávateľom alebo k využívaniu tovaru a služieb ich dodávateľského alebo výrobného reťazca, ktoré vyrobili alebo poskytli iné korporácie vo veľkom počte rôznych krajín, a teda jurisdikcie s rôznymi právnymi systémami, rôznymi úrovňami ochrany a noriem v oblasti ľudských práv a

---

¹ <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

rôznymi úrovňami presadzovania;

- H. keďže ochrana ľudských práv musí byť prioritou pre členské štáty, ako aj samotnú Úniu; keďže EÚ má vedúcu úlohu v rokovaní o viacerých iniciatívach v záujme globálnej zodpovednosti a v ich vykonávaní, ktoré idú ruka v ruku s presadzovaním a dodržiavaním medzinárodných noriem; keďže porušenia ľudských práv si vyžadujú účinné opravné prostriedky; keďže na riešenie porušovania ľudských práv zo strany obchodných podnikov je potrebný spravodlivejší a efektívnejší systém opravných prostriedkov v rámci tak vnútroštátneho, ako aj medzinárodného práva;
- I. keďže ešte stále chýba globálny celostný prístup, pokiaľ ide o zodpovednosť podnikov za porušovanie ľudských práv; keďže obeť porušovania ľudských práv medzinárodnými spoločnosťami čelia mnohým prekážkam v prístupe k súdnej náprave vrátane procesných prekážok prípustnosti a zverejňovania dôkazov, často prohibívnych nákladov na súdne spory, neexistencie jasných noriem týkajúcich sa zodpovednosti za účasť podnikov na porušovaní ľudských práv;

Spoločnosti a ľudské práva

- 1. poznamenáva, že narastajúca globalizácia a internacionalizácia podnikateľskej činnosti a dodávateľských reťazcov ešte zvýši dôležitosť úlohy, ktorú korporácie zohrávajú pri zabezpečovaní dodržiavania ľudských práv a vytvorí situáciu, v ktorej sú medzinárodné štandardy, pravidlá a spolupráca nevyhnutné na zabránenie porušovaniu ľudských práv v tretích krajinách spoločnosťami a podnikmi; vyjadruje hlboké znepokojenie nad prípadmi porušovania ľudských práv v tretích krajinách, a to aj v dôsledku niektorých manažérskych rozhodnutí korporácií a podnikov EÚ, ako aj zo strany jednotlivcov, neštátnych subjektov a štátov; pripomína podnikom ich zodpovednosť za dodržiavanie ľudských práv v rámci ich globálnych operácií, a to bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú ich používatelia, a nezávisle od toho, či si hostiteľský štát plní svoje povinnosti v oblasti ľudských práv;
- 2. poznamenáva, že rýchly pokrok v oblasti technológií si naliehavo vyžaduje pozornosť a vhodný právny rámec;
- 3. opätovne potvrdzuje naliehavú potrebu konať trvalým, efektívnym a koherentným spôsobom na všetkých úrovniach vrátane vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovne s cieľom účinne riešiť porušovania ľudských práv medzinárodnými korporáciami, keď sa vyskytnú, a tiež právne problémy vyplývajúce z extrateritoriálneho rozmeru podnikov a ich konania a súvisiacu neistotou, pokiaľ ide o to, kde leží zodpovednosť za porušovanie ľudských práv;

Medzinárodný rámec

- 4. víta prijatie hlavných zásad v oblasti podnikania a ľudských práv a dôrazne podporuje ich vykonávanie na celosvetovej úrovni; zdôrazňuje, že tieto zásady boli v rámci OSN jednohlasne dohodnuté s plnou podporou členských štátov EÚ, Medzinárodnej organizácie práce (ILO) a Medzinárodnej obchodnej komory, a to vrátane podpory koncepcie tzv. inteligentnej zmesi regulačných a dobrovoľných činností; žiada o to, aby zástupcovia EÚ v rámci dialógov s tretími krajinami o ľudských právach sústavne zdôrazňovali hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv a ďalšie medzinárodné normy týkajúce sa zodpovednosti podnikov; okrem toho žiada o

uplatňovanie hlavných zásad v oblasti podnikania a ľudských práv, a to aj vytvorením politik náležitej starostlivosti a záruk v oblasti riadenia rizika a poskytovaním účinných opravných prostriedkov v prípadoch, keď ich činnosti mali nepriaznivý vplyv na ľudské práva alebo k nemu prispeli;

5. považuje globálny pakt OSN, normu ISO 26000 o sociálnej zodpovednosti, trojstranné vyhlásenie MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky a usmernenia OECD pre mnohonárodné podniky za nástroje, ktoré dokážu zmobilizovať zodpovednosť v obchodnej činnosti podnikov;

Výzvy adresované korporáciám a ich povinnosť dodržiavať ľudské práva

6. vyzýva podniky, a to tak európske, ako aj neeurópske, aby uskutočnili postupy náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv, začlenili svoje zistenia do svojich vnútorných politik a postupov, primerane prideliť zdroje a kompetencie a riadne ich uplatňovali; zdôrazňuje, že si to vyžaduje pridelenie dostatočných zdrojov; zdôrazňuje, že transparentnosť a informovanie o opatreniach prijatých na zabránenie porušovaniu ľudských práv v tretích krajinách sú kľúčové pre umožnenie riadneho demokratického dohľadu a prijímania rozhodnutí založených na faktoch spotrebiteľmi;
7. uznáva zásadný význam sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP) a víta čoraz častejšie využívanie nástrojov založených na SZP a spontánne zaviazanie sa korporácií; rozhodne však zdôrazňuje, že dodržiavanie ľudských práv je morálnou a zákonnou povinnosťou korporácií a ich manažmentu a malo by byť začlenené do dlhodobej hospodárskej perspektívy, a to bez ohľadu na miesto ich činnosti, ich veľkosť či priemyselné odvetvie; uznáva, že osobitné právne povinnosti korporácií by mali byť konkrétne prispôsobené ich veľkosti a kapacitám a že EÚ a členské štáty by sa mali usilovať o dosiahnutie čo najlepšej ochrany ľudských práv prostredníctvom najúčinnějších opatrení, a nie len preťažením podnikov administratívnymi a byrokratickými formálnymi pravidlami;
8. vyjadruje presvedčenie, že musí existovať dostatočná pružnosť pri uplatňovaní usmernení v oblasti SZP, aby bolo možné splniť osobitné požiadavky každého členského štátu a regiónu, a najmä vo vzťahu k schopnostiam MSP; víta aktívnu spoluprácu Komisie za účasti Európskeho parlamentu a Rady s ostatnými medzinárodnými orgánmi s cieľom dosiahnuť zásadné zblíženie iniciatív SZP v dlhodobom horizonte a výmenu a podporu dobrých podnikových postupov v oblasti SZP, ako aj presadzovať usmernenia uvedené v norme ISO 26000 Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu s cieľom zabezpečiť jednotné celosvetové, koherentné a transparentné vymedzenie SZP; naliehavo žiada Komisiu, aby účinne prispela k usmerňovaniu a koordinácii politik členských štátov, a tým minimalizovala riziko vzniku dodatočných nákladov pre podniky pôsobiace vo viac než jednom členskom štáte kvôli odlišným ustanoveniam;
9. opätovne zdôrazňuje, že je potrebné upriamiť pozornosť na osobitný charakter MSP, ktoré fungujú najmä na miestnej a regionálnej úrovni v rámci konkrétnych odvetví; nazdáva sa preto, že je nevyhnutné, aby politiky Únie v oblasti SZP vrátane národných akčných plánov pre SZP zohľadňovali konkrétne potreby MSP a boli v súlade so zásadou „myslieť najskôr v malom“ a uznávali neformálny a intuitívny prístup MSP k SZP; odmieta všetky iniciatívy, ktoré by mohli spôsobiť administratívne, byrokratické či finančné zaťaženie pre MSP; namiesto toho podporuje opatrenia umožňujúce malým

a stredným podnikom realizovať spoločné opatrenia;

10. pripomína, že ak sa zistí, že spoločnosti spôsobili škodu alebo k nej prispeli, musia prevziať morálnu, ale aj právnu zodpovednosť a zabezpečiť účinný prostriedok nápravy pre postihnutých jednotlivcov a komunity alebo sa na ňom podieľať; poznamenáva, že to zahŕňa reštitúciu, náhradu, obnovu a záruky neopakovania;
11. víta zvyk začleňovať zodpovednosť za dodržiavanie ľudských práv do záväzných zmluvných požiadaviek medzi spoločnosťami a ich podnikovými a súkromnými zákazníkmi a dodávateľmi; konštatuje, že takéto požiadavky sa vo väčšine prípadov môžu vymáhať súdnou cestou;

Výzvy adresované členským štátom a ich povinnosť chrániť ľudské práva

12. s potešením víta prácu, ktorá bola začatá v rámci prípravy záväznej zmluvy OSN v oblasti podnikania a ľudských práv; vyjadruje poľutovanie nad obštrukčným správaním každého druhu vo vzťahu k tomuto procesu a vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa konštruktívne zapojili do týchto rokovaní;
13. pripomína rozdielne, avšak navzájom sa dopĺňajúce úlohy štátov a spoločností so zreteľom na ochranu ľudských práv; pripomína, že členské štáty konajúce v rámci svojich jurisdikcií majú povinnosť chrániť ľudské práva, a to aj pred porušovaním zo strany podnikov, aj keď pôsobia v tretích krajinách; dôrazne pripomína, že v prípade porušovania ľudských práv musia štáty poškodeným osobám udeliť prístup k účinnému prostriedku nápravy; v tejto súvislosti pripomína, že dodržiavanie ľudských práv tretími krajinami vrátane zaručenia účinného prostriedku nápravy pre osoby v ich jurisdikcii predstavuje účinný prvok vonkajších vzťahov EÚ s týmito krajinami;
14. žiada Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili súdržnosť politík v oblasti podnikania a ľudských práv na všetkých úrovniach: v rámci jednotlivých inštitúcií EÚ, medzi inštitúciami a medzi EÚ a jej členskými štátmi, a najmä vo vzťahu k obchodnej politike Únie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby výslovne zahrnuli uvedenú zásadu do všetkých zmlúv, ktoré podpíšu, v súlade s prijatými medzinárodnými záväzkami prijatými v oblasti ľudských práv; poznamenáva, že si to bude vyžadovať intenzívnu spoluprácu medzi rôznymi generálnymi riaditeľstvami Komisie a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť;
15. vyzýva Európsku úniu, členské štáty, tretie krajiny a všetky vnútroštátne a medzinárodné orgány, aby čo najskôr a v čo najväčšej miere prijali záväzné nástroje určené na účinnú ochranu ľudských práv v tejto oblasti a zabezpečili, aby sa všetky záväzky vyplývajúce z uvedených medzinárodných pravidiel v plnej miere presadzovali; vyjadruje nádej, že európske snahy v oblasti SZP môžu byť vzorom pre ostatné krajiny; je presvedčený, že národné rozvojové banky musia ísť príkladom, pokiaľ ide o overiteľné dodržiavanie ľudských práv;
16. vyzýva všetky štáty vrátane EÚ a jej členských štátov, aby urýchlene a v čo najväčšej miere vykonávali hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv OSN vo všetkých oblastiach, ktoré patria do ich príslušných právomocí, a to aj prostredníctvom vypracovania akčných plánov; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že napriek oznámeniu Komisie o sociálnej zodpovednosti podnikov z roku 2011 nie všetky členské štáty prijali vyhlásenia alebo politiky týkajúce sa sociálnej zodpovednosti podnikov, v

ktorých sa uvádzajú ľudské práva, či zverejnili svoje plány v oblasti podnikania a ľudských práv a naliehavo žiada EÚ, aby zverejnila svoj plán; vyzýva členské štáty, aby vypracovali alebo revidovali vnútroštátne akčné plány v súlade s usmerneniami, ktoré poskytla pracovná skupina OSN pre podnikanie a ľudské práva; žiada, aby sa tieto plány vypracovali na základe základných hodnotení, ktoré identifikujú medzery v právnych predpisoch, vytvárania mechanizmov na sledovanie vykonávania a účinnosti týchto plánov, politik a postupov a prostredníctvom zmysluplnej účasti zainteresovaných strán;

17. vyzýva členské štáty, aby prijímali právne predpisy súdržným, celistvým, účinným a záväzným spôsobom s cieľom splniť svoju povinnosť v oblasti prevencie, vyšetrovania, trestania a odškodňovania v prípadoch porušovania ľudských práv zo strany korporácií pôsobiacich v ich jurisdikcii vrátane porušovania, ku ktorému dochádza v tretích krajinách;
18. vyzýva EÚ a členské štáty, aby stanovili jasné pravidlá, že spoločnosti, ktoré majú sídlo na ich území alebo spadajú do ich jurisdikcie, musia pri svojej činnosti dodržiavať ľudské práva v každej krajine a v každom kontexte svojho pôsobenia, a tiež v súvislosti so svojimi obchodnými vzťahmi vrátane vzťahov mimo EÚ; domnieva sa, že spoločnosti by mali podľa svojho rozsahu a kapacít, vrátane bánk a iných finančných alebo úverových inštitúcií pôsobiacich v tretích krajinách, zabezpečiť zavedenie systémov na posúdenie rizík a zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov ich činnosti a hodnotových reťazcov na ľudské práva, prácu, ochranu životného prostredia a aspekty súvisiace s katastrofami; vyzýva členské štáty, aby periodicky posudzovali vhodnosť týchto právnych predpisov a odstraňovali všetky nedostatky;
19. pripomína, že najnovší vývoj právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni, napr. ustanovenie o transparentnosti v dodávateľských reťazcoch v britskom zákone o modernom otroctve a francúzsky návrh zákona o povinnej starostlivosti predstavujú významné kroky smerom k povinnej náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv, a že EÚ už podnikla kroky v tomto smere (nariadenie EÚ o dreve, smernica EÚ o zverejňovaní nefinančných informácií, návrh Komisie týkajúci sa nariadenia, ktorým sa vytvára systém Únie na samocertifikáciu náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci zodpovedných dovozcov cínu, tantalu a volfrámu a ich rád a zlata s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach); vyzýva Komisiu a členské štáty, a tiež všetky štáty, aby zohľadnili tento model pri zavádzaní povinnej náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv;
20. zdôrazňuje, že povinná náležitá starostlivosť v oblasti ľudských práv by sa mala pridržať krokov požadovaných v rámci hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a mala by sa riadiť určitými všeobecnými zásadami týkajúcimi sa aktívnej identifikácie rizík pre ľudské práva, vypracovania prísnych a preukázateľných akčných plánov na zabránenie týmto rizikám alebo ich zmiernenie, primeranej reakcie na známe zneužívanie a transparentnosti; zdôrazňuje, že politiky by sa mali zaoberať veľkosťou spoločností a s tým súvisiacou schopnosťou týchto spoločností vyrovnáť sa s touto otázkou, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať mikropodnikom a MSP; zdôrazňuje, že na všetkých úrovniach by mali byť zabezpečené konzultácie s príslušnými aktérmi a zverejňované všetky príslušné informácie týkajúce sa projektov alebo investícií pre dotknuté zainteresované strany;
21. vyzýva všetky štáty, a najmä EÚ a členské štáty, aby prednostne prijali okamžité

opatrenia na zavedenie povinnej náležitej starostlivosti v oblasti ľudských práv pre podniky, ktoré vlastní alebo kontroluje štát a/alebo ktoré prijímajú výraznú podporu a služby štátnych agentúr alebo európskych inštitúcií, a tiež pre podniky, ktoré poskytujú tovar a služby v rámci verejných zákaziek;

22. vyzýva EÚ a členské štáty, aby sa obrátili na podniky, ktoré využívajú suroviny alebo komodity v rámci existujúceho legislatívneho postupu, ktoré môžu pochádzať z oblastí zasiahnutých konfliktom, aby zverejnili svoje zaistenie zdrojov a používanie takýchto materiálov prostredníctvom označovania výrobkov a aby poskytli úplné informácie o obsahu a pôvode výrobkov tým, že vyzvú ich dodávateľov, či už európskeho alebo iného pôvodu, aby tieto údaje zverejnili; žiada o podporu povinnej náležitej starostlivosti dovozcov nerastných surovín a kovov (cínu, tantalu, volfrámu a zlata) z oblastí zasiahnutých konfliktom na základe usmernení OECD vyplývajúcich z hĺbkovej analýzy a týkajúcich sa zodpovedných dodávateľských reťazcov nerastov a nerastov z oblastí ovplyvnených konfliktom a s vysokým rizikom; žiada, aby do tohto procesu bolo zaradené posúdenie náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci;
23. s uspokojením berie na vedomie, že v dôsledku revízie existujúcej smernice o účtovníctve 2014/95/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti, sa od veľkých spoločností a skupín bude od roku 2017 vyžadovať, aby zverejňovali informácie o politikách, rizikách a výsledkoch súvisiacich s dodržiavaním ľudských práv a s otázkami, ktoré sú s tým spojené; naliehavo žiada členské štáty, aby v plnej miere vykonali revidovanú smernicu o účtovníctve v schválenom časovom rámci vrátane vytvorenia príslušných a účinných mechanizmov zabezpečujúcich, aby spoločnosti dodržiavali požiadavky na podávanie správ; vyzýva Komisiu, aby vypracovala jasné usmernenia pre podniky týkajúce sa nových požiadaviek na zverejňovanie nefinančných informácií; odporúča, aby v nich boli zahrnuté a rozvedené minimálne základné prvky, ktoré majú byť zverejňované v záujme správneho a úplného pochopenia hlavných rizík pre dodržiavanie ľudských práv a vplyvov na ne v rámci činnosti spoločnosti a jej globálneho hodnotového reťazca;

Prístup k účinným prostriedkom nápravy

24. vyzýva Komisiu, aby po konzultácii so všetkými zainteresovanými stranami vrátane občianskej spoločnosti a korporácií dôkladne preskúmala existujúce prekážky justície v konaniach na súdoch členských štátov týkajúcich sa údajného porušovania ľudských práv, ktorého sa v zahraničí dopustili podnikmi, ktoré sídlia v EÚ; trvá na tom, že toto hodnotenie by malo byť zamerané na identifikáciu a podporu prijatia účinných opatrení na odstránenie alebo zmiernenie týchto prekážok;
25. vyzýva členské štáty, aby v spolupráci s medzinárodnými partnermi prostredníctvom súdnych, správnych, legislatívnych alebo iných vhodných prostriedkov prijali všetky primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby mali v prípade takéhoto porušovania ľudských práv dotknuté osoby prístup k účinným prostriedkom nápravy, keď podnik so sídlom v príslušných štátoch vlastní, riadi alebo kontroluje spoločnosti, ktoré sú zodpovedné za porušovanie ľudských práv v iných krajinách; vyzýva uvedené štáty, aby prijali primerané opatrenia na odstránenie právnych, praktických a iných súvisiacich prekážok, ktoré by mohli viesť k zamietnutiu prístupu k náprave, a určili vhodné procesné prostriedky umožňujúce dotknutým osobám v tretích krajinách prístup k spravodlivosti na občianskych a trestných súdoch; v tejto súvislosti vyzýva štáty, aby odkryli závoj právnej subjektivity, ktorá by mohla zakrývať skutočných vlastníkov

niektorých korporácií;

26. vyzýva EÚ a všetky štáty, najmä členské štáty EÚ, aby odstránili finančné a procedurálne prekážky v občianskoprávných sporoch; víta odporúčanie Rady 2013/396/EÚ prijaté 11. júna 2013¹ a nabáda všetky členské štáty, aby ho plnili; domnieva sa, že nástroj obsiahnutý v tomto odporúčaní by mohol znížiť náklady obetí porušovania ľudských práv na súdny proces; vyzýva na to, aby sa tento druh nápravy vzťahoval na všetky obeť porušovania ľudských práv, a to aj v tretích krajinách, a žiada o to, aby boli prijaté spoločné normy, ktoré umožnia zastupujúcim združeniam podávať žaloby v mene údajných obetí;

Výzvy adresované Komisii

27. uvedomuje si, že „zodpovednosť podnikov“ nie je samostatný problém, ale že sa týka širokej škály rôznych právnych a politických oblastí;
28. víta nezáväznú iniciatívu súkromného sektora na zodpovedné riadenie dodávateľského reťazca, ktoré zaviedli útvary Komisie, ale zdôrazňuje, že nezáväznú iniciatívu súkromného sektora samy osebe nestačia; žiada o urýchlené prijatie záväzných a vymáhateľných pravidiel, príslušných sankcií a nezávislých monitorovacích mechanizmov;
29. víta nový všeobecný systém preferencií (VSP+), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2014², ako kľúčový nástroj obchodnej politiky EÚ na podporu ľudských a pracovných práv, ochrany životného prostredia a dobrej správy vecí verejných v zraniteľných rozvojových krajinách; víta predovšetkým prísny a systematicky monitorovací mechanizmus VSP+ a žiada zamerať sa na účinné vykonávanie dohovorov uvedených v dohovore na vnútroštátnej úrovni;
30. zdôrazňuje skutočnosť, že EÚ a jej členské štáty musia chrániť ľudské práva; konštatuje, že obchodné dohody vo všeobecnosti môžu prispieť k posilneniu globálneho obchodného systému založeného na pravidlách a že obchod a hodnoty musia ísť ruka v ruku, ako nedávno uviedla Komisia vo svojej novej obchodnej stratégii nazvanej Obchod pre všetkých; pripomína potrebu posúdiť možné vplyvy obchodných a investičných dohôd na ľudské práva a na tomto základe začleniť všetky potrebné doložky a záruky týkajúce sa ľudských práv, ktoré sú schopné zmierniť a riešiť zistené riziká vplyvov na ľudské práva; požaduje, aby Komisia podnikla všetky potrebné a možné kroky, aby konala holisticky a koherentne, a dôrazne vyzýva na systematické začleňovanie pravidiel o zodpovednosti podnikov za porušovanie ľudských práv, ktoré sa majú vykonávať na vnútroštátnej úrovni, a odkazov na medzinárodne uznané zásady a usmernenia do obchodných a investičných dohôd;
31. vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila legislatívny návrh týkajúci sa kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím, keďže technológie vyrábané európskymi spoločnosťami stále spôsobujú porušovanie ľudských práv na celom svete;
32. naliehavo žiada, aby sa vybudoval súdržný súbor právnych predpisov vrátane pravidiel

---

¹ Ú. v. EÚ L 201, 26.7.2013, s. 60.

² <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>

upravujúcich prístup k spravodlivosti, jurisdikciu, uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, rozhodné právo a súdnu pomoc v cezhraničných situáciách zahŕňajúcich tretie krajiny;

33. nabáda na zváženie rozšírenia pravidiel o právomoci podľa nariadenia Brusel I¹ na obžalované osoby z tretích krajín v žalobách proti spoločnostiam, ktoré majú jasné spojenie s jedným členským štátom – pretože sú v ňom usadené alebo v ňom majú podstatnú obchodnú činnosť alebo ich hlavné miesto podnikania je v EÚ – alebo proti spoločnostiam, pre ktoré je EÚ významným odbytkom;
34. požaduje lepší prístup k dôkazom prostredníctvom vylepšených postupov týkajúcich sa zverejňovania dôkazov;
35. pripomína, že keď korporácie porušujú ľudské práva, takéto konania môžu zahŕňať osobnú trestnú zodpovednosť, a vyzýva, aby boli osoby zodpovedné za takéto zločiny stíhané na príslušnej úrovni; vyzýva členské štáty, aby riešili právne, procesné a praktické prekážky, ktoré bránia orgánom činným v trestnom konaní vo vyšetrovaní a stíhaní spoločností a/alebo ich zástupcov zapojených do trestných činov súvisiacich s porušovaním ľudských práv;
36. vyzýva Radu a Komisiu, aby konali v súlade s článkom 83 ZFEÚ s cieľom stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom v súvislosti s porušovaním ľudských práv v tretích krajinách korporáciami, a to vzhľadom na charakter a dosah týchto trestných činov a osobitnú potrebu bojovať proti nim na spoločnom základe;
37. zdôrazňuje, že úplné dodržiavanie ľudských práv vo výrobnom reťazci je základným právom, a nie možnosťou výberu pre spotrebiteľov; odporúča vytvorenie označenia certifikovaný výrobok „bez zneužívania“ na úrovni EÚ s dobrovoľnou účasťou na podporu zvýšenej informovanosti medzi výrobcami a spotrebiteľmi, ktorú by monitoroval nezávislý orgán riadený prísnyimi pravidlami, vybavený kontrolnými právomocami a zameraný na overovanie a potvrdzovanie toho, že nedošlo k žiadnemu zneužitiu v žiadnej fáze výrobného reťazca príslušného tovaru; domnieva sa, že EÚ a členské štáty by mali toto označenie „bez zneužívania“ presadzovať; odporúča, aby boli výrobkom, ktoré dosiahli toto označenie „bez zneužívania“, priznané zvýhodnenia;
38. dôrazne vyzýva Komisiu, aby iniciovala kampaň na úrovni EÚ, ktorou predstaví a spropaguje označenie „bez zneužívania“ a ktorou bude európskych spotrebiteľov nabádať, aby sa rozhodovali pre výrobky a spoločnosti, ktorým bolo toto označenie udelené, a všetky podniky a spoločnosti žiadať, aby prijali najlepšie postupy týkajúce sa dodržiavania ľudských práv a súvisiacich otázok;
39. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pravidelne podávali správy o opatreniach prijatých na zabezpečenie účinnej ochrany ľudských práv v rámci podnikateľskej činnosti, dosiahnutých výsledkoch, ešte neodstránených nedostatkoch v ochrane a odporúčaníach na riešenie týchto nedostatkov v budúcnosti;

---

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=URISERV%3A133054>

o

o o

40. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva a ESVČ.